

oraha do veličine glave), koje se je kasnije slijepilo u gromače. Između ovih gromača zaostale su pojedine morske lagune, u kojima je voda bivala sve slađa, pa u kojima je bogata obalna vegetacija podala gradivo za postanak današnjih ugljevnih naslaga. Mjestimice je čini se more na kratko vrijeme ponovno prodrlo na kopno. U ovom načinu postanka kao i u obličju kopna onoga doba moramo tražiti uzrok, zašto nije moglo doći do postanka jedne ili više ugljevnih naslaga velikog rasprostranjenja, kako se je to prije tvrdilo. Bogata naime močvarna vegetacija (i naplovljeno bilje) mogla se je razvijati samo na prostorno malenim i udubljenim dijelovima kopna, u koliko to danas znademo, osobito u jugoistočnoj polovici područja promina-naslaga, dok nasuprot u sjeverozapadnom dijelu ovog područja nalazimo samo naslage manje debljine ili lećasta oblika. Petrografijska jednakost, koja je prije često bila uzrokom velikim nadama glede ugljena u Dalmaciji, postoji samo u tomu, da u srednjoj i sjevernoj Dalmaciji dolaze na velike daljine isto takove gromače i modrušasto-žučkasti lapori, kao i uz naslage ugljena kod Promine. No važna je okolnost, na koju se nije nikada obaziralo, da barem u srednjem dijelu i u sjeverozapadnom području promina-naslaga dolaze u bližoj i daljoj okolini bunara i lokava sa ugljevnim vrstama (na pr. Kolašac, Nunić, Modriño selo, Bjeline, Kruševo, Medvedje, Karin, Maslenica, Posedarija, Slivnica, Novigrad i t. d.) ostaci od palma i drugog bilja samo u laporima uz površinu tla, pa da su na velikom prostoru između ovakovih nalazišta lapori bez okamenina ili su puni ostataka od morskih životinja (numuliti, puževi i školjke).

U jugoistočnom području ustanovljeno je naprotiv nekoliko valjanih naslaga, koje se dijelomice rudarski iscrpljuju. Mi ćemo ovdje navesti u kratko nekoje podatke, o ovim nalazištima, koje je opisao u djelu „Mineralkohlen Österreichs” str. 186—198 (Beč, 1903) K. Stegl, bivši upravitelj ugljenika u Siveriću.

U S i v e r i ć u leže u podini glavne vrste ugljena raspucane vapnene gromače sa ulošci vapnenastih i laporastih slojeva. Slojevi u krovu sastoje od razno bojadisanih vapnenastih i glinenastih lapornih škrljjavaca, koji su izmjenice vrstani sa